

Stanovisko k hodnoteniu RRZ o plnení pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2015

Ministerstvo financií (MF SR) zverejnilo 30. júna hodnotenie plnenia pravidla vyrovnaného rozpočtu¹ za rok 2015. Ide o predbežné hodnotenie minulého roku, ktoré bude finálne aktualizované v novembri 2016. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) následne zverejnila 21. júla svoje hodnotenie² vrátane stanoviska k hodnoteniu MF SR. V súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách predkladané stanovisko reaguje na správu RRZ.

Obe inštitúcie dospeli v kvantitatívnom hodnotení základných ukazovateľov k porovnateľným výsledkom, no závery vyplývajúce z celkového hodnotenia plnenia pravidla sú rozdielne. Odlišné závery oboch inštitúcií vedú k rozdielnej interpretácii potreby spustenia korekčného mechanizmu.³ Dôvodom rozdielneho prístupu k celkovému hodnoteniu oboch inštitúcií je posun strednodobého rozpočtového cieľa (MTO) z roku 2017 na rok 2019 a odlišné zohľadnenie dodatočných faktorov oboma inštitúciami.

Z pohľadu celkového hodnotenia a posunu MTO, identifikované výrazné odchýlenie v roku 2015 od pôvodnej cesty k dosiahnutiu MTO v roku 2017 nie je podľa MF SR zákonným naplnením aplikácie korekčného mechanizmu.

Tabuľka 1: Porovnanie hodnotenia MF SR a RRZ pre rok 2015 (v % HDP)

	MF SR (1)	RRZ (2)	rozdiel (1-2)
Saldo VS	-3,0	-3,0	0,0
Cyklická zložka	-0,2	0,0	-0,2
Jednorazové efekty	-0,2	-0,2	0,0
Štrukturálne saldo	-2,5	-2,7	0,2
Plnenie pravidla o štrukturálnom salde	nie	nie	-
Kumulatívna zmena štrukturálneho salda	1,7	1,9	-0,2
Požadovaná kumulatívna zmena štrukturálneho salda	2,2	2,5	-0,3
Kumulatívna odchýlka od požadovanej trajektórie	-0,6	-0,6	0,0
Výrazná odchýlka pri štrukturálnom salde	áno	áno	-
Kumulatívny rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia	7,6	6,3	1,3
Výdavkové pravidlo (kumulatívne)	1,4	-0,1	1,5
Kumulatívna odchýlka od výdavkového pravidla	-2,3	-2,4	0,1
Výrazná odchýlka pri výdavkovom pravidle	áno	áno	-
Celkové hodnotenie po zohľadnení dodatočných faktorov: posun termínu MTO, aktualizácia aktuálnych daní za rok 2015, zvýšenie efektívnosti výberu daní, medziročná zmena spolufinancovania z dôvodu čerpania EŠIF, správne zaznamenávanie EÚ korekcií	nevýrazné odchýlenie	výrazné odchýlenie	

Zdroj: MF SR, RRZ

Vplyv posunu MTO na aplikáciu korekčného mechanizmu

Za rozhodujúci a relevantný argument neaplikovania korekčného mechanizmu považuje MF SR posun strednodobého rozpočtového cieľa (MTO). Aktualizácia rozpočtových cieľov z Programu stability SR na roky 2016 až 2019 deklaruje

¹ [Plnenie pravidla vyrovnaného rozpočtu za rok 2015](#)

² [Hodnotenie plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2015](#)

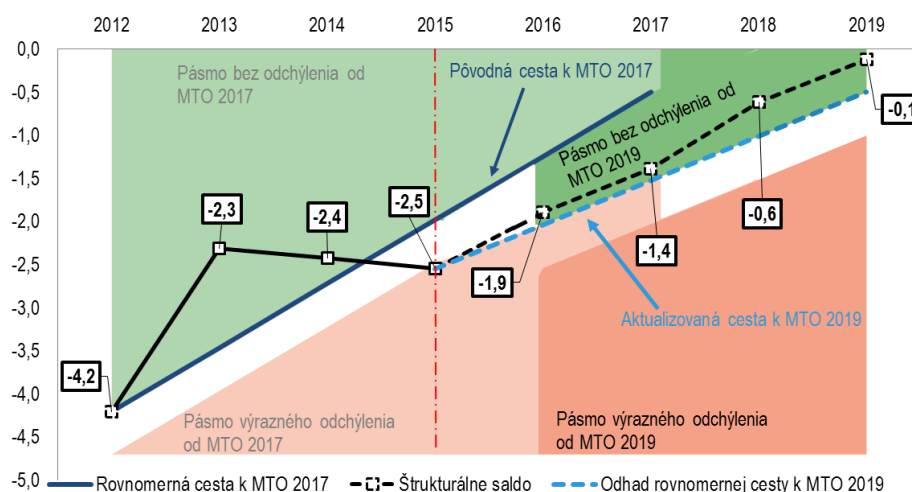
³ Korekčný mechanizmus je definovaný v zákone č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách a pozostáva zo stanovenia limitu verejných výdavkov a opatrení na obdobie korekcie výrazného odchýlenia. O jeho podobe rozhoduje vláda na návrh ministerstva financií.

posun pôvodne stanoveného termínu dosiahnutia MTO z roku 2017 na rok 2019. Posun termínu splnenia MTO je v súlade s pravidlami Paktu stability a rastu.

Korekčný mechanizmus, definovaný v zákone o rozpočtových pravidlách, pozostáva zo stanovenia limitu verejných výdavkov a opatrení **na obdobie korekcie výrazného odchylenia**. Zohľadňujúc veľkosť odchyľky, ktorá nastala, **rešpektujúc dosiahnutie strednodobého cieľa** a každoročné znižovanie podielu schodku rozpočtu verejnej správy na HDP v súlade s osobitnými predpismi. S uvedenými princípmi sa vo svojom stanovisku stotožňuje aj RRZ.

MF SR súhlasí, že hodnotenie plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2015 musí byť realizované na základe pôvodne stanoveného cieľa z roku 2012. Pri naplnení rozpočtových cieľov deklarovaných v Programe stability SR na roky 2016 až 2019 (PS) je odchylenie v roku 2015 z dôvodu posunu MTO len dočasné (Graf 1). Posun MTO spôsobuje aktualizáciu rovnomernej cesty znižovania deficitu, ktorá pri zohľadnení dosiahnutého výsledku v roku 2015 zabezpečí, že v roku 2016 nenastane odchyľka v plnení tohto pravidla. **Z uvedeného dôvodu MF SR nepovažuje identifikované odchylenie za naplnenie zákonnej podmienky pre aplikáciu korekčného mechanizmu.**

Graf 1: Porovnanie cesty k MTO 2017 a 2019 (v % HDP)

Pozn.: 1. Potreba medzioročnej konsolidácie v súlade s dosiahnutím MTO v roku 2017 je 0,7 % HDP
2. Potreba medzioročnej konsolidácie v súlade s dosiahnutím MTO v roku 2019 je 0,5 % HDP

Dodatočné faktory v rámci celkového hodnotenia

Rozdielne zahrnutie dodatočných faktorov oboch inštitúcií vyplýva z pretrvávajúcich rozdielností v metodikách RRZ a MF SR.⁴ Názory oboch inštitúcií sú v jednotlivých bodoch celkového hodnotenia preto diferencované⁵. MF SR konštatuje, že zohľadnením dodatočných faktorov súvisiacich s výdavkami na spolufinancovanie, v rámci celkového hodnotenia bola dosiahnutá úroveň štruktúrneho salda mimo pásma výrazného odchylenia. V prípade výdavkového pravidla MF SR identifikovalo nasledujúce dodatočné faktory, ktorých zohľadnenie nepotvrdilo výrazné odchylenie pri celkovom hodnotení:

- zlepšenie efektívnosti výberu DPH,
- časovo správne zaznamenanie EÚ korekcií oproti notifikovaným údajom,
- jednorazový vplyvy nadmerného spolufinancovania z výraznej absorpcie EÚ fondov ku koncu 2. programového obdobia v roku 2015.

⁴ Rozdielny pohľad na vnímanie vplyvu dodatočných faktorov v porovnaní s RRZ aj MF SR predostrela aj EK.

⁵ Z uvedeného dôvodu by bolo vhodné do budúcnosti zväziť zblíženie oboch metodík smerom k jednotnému hodnoteniu.

Zohľadnením týchto skutočností v rámci celkového hodnotenia je dosiahnuté štrukturálne saldo mimo pásma odchýlenia, keď dochádza k posunu odchýlky od referenčnej hodnoty $-0,6\%$ HDP na $0,0\%$ HDP. V prípade výdavkového pravidla MF SR identifikovalo výraznú odchýlku vo výške $2,3\%$ HDP od stanovenej referenčnej cesty a rastu potenciálu v roku 2015. Po zohľadnení dodatočných faktorov posúdených v rámci celkového hodnotenia sa pri výdavkovom pravidle výrazné odchýlenie nepotvrdilo, keď sa kumulatívna odchýlka za dva roky posúva z hodnoty $-2,3\%$ HDP na $-0,5\%$ HDP.